

GAP-AnArt-HasNa
Mikro Girişimcilik Eğitimi Etki Değerlendirme Araştırması
Kilis ve Mardin – 2007

1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın temel amacı; Hasna Inc. ve AnArt tarafından Kilis ve Mardin illerinde düzenlenen "Mikro Giriřimcilik Eđitim" programına katılan katılımcıların eğitim programı konusundaki dűřünceleri, en fazla etkilendikleri ve yararlanmakta oldukları konuları ortaya çıkarmak ve eğitim programı ile ilgili eleştiri ve önerilerde bulunmaktır.

2. Araştırmanın Kapsamı

Araştırmanın kapsamını Kilis ve Mardin illerinde (Nusaybin ilçesi dahil) eğitim programına katılanlar oluşturmuştur. Eđitim programına Kilis ilinden 9 kiři katılmıştır. Katılımcılarından 2'si evlenip İstanbul'a, 1'i evlenip Van'a taşınmıştır. Bunlarla görűme gerçekleştirilememiştir. Bu nedenle Kilis ilinde görűme gerçekleştirilen **toplam katılımcı sayısı 6'dır**. Görűmeler her katılımcı ile ayrı ayrı ve yüz yüze gerçekleşmiştir.

Mardin ilinde ise (Nusaybin) eğitime katılan 13 kişidir. Katılımcılarından 1'i evlenmiş, 1'i İstanbul'a yerleşmiş ve bir diğer i se rahatsız olduğu için bunlarla görűme gerçekleştirilememiştir. Bu nedenle Mardin ili ve Nusaybin ilçesinde görűme gerçekleştirilen **toplam katılımcı sayısı 10'dur**. Buralarda da görűmeler her katılımcı ile ayrı ayrı ve yüz yüze gerçekleşmiştir.

Görűme yeri:

Kilis-ÇATOM binası, Mardin-ÇATOM binası, Nusaybin ilçesi-ÇATOM binası

3. Bulgular

Araştırmada katılımcılara önceden hazırlanan soru formundaki sorular yönelti miştir. Bu soruların bir kısmı Likert Ölçeđine (ilk 10 soru) göre hazırlanmış olup, daha çok memnuniyet testi niteliğinde olup, diğer sorular ise açık uçlu sorulardır. Katılımcılarla gerçekleştirilen görűmeler sonucunda elde edilen veriler ağırlıklı ortalamaları alınarak sunulmuştur. Ağırlıklı ortalamalar her seçeneğe verilen yanıtlar toplanıp katılımcı sayısına bölünmesiyle bulunmuştur.

1. Aldığınız eğitim ile şu andaki işiniz arasında nasıl bir ilişi var?

Yerleşim yerleri	1=hi	2=ok az	3=biraz	4=ok	5=ok fazla	Ağırlıklı ortalama
Kilis				İşaretleyen Katılımcı sayısı:1	İşaretleyen Katılımcı sayısı:3	4,75
Mardin ve Nusaybin				İşaretleyen Katılımcı sayısı:1	İşaretleyen Katılımcı sayısı:4	4,80

Not:1. Kilis ilinde eğitime katılardan 2'si işsiz olduğu için, bu soruda 4 katılımcı üzerinden değerlendirme yapılmıştır.

Not:1. Nusaybin ilçesinde eğitime katılardan katılımcılardan 5'i işsiz olduğu için bu soruda 5 katılımcı üzerinden değerlendirme yapılmıştır.

2. Eğitimde ne kadar yeni bilgi edindiniz/öğrendiniz?

Yerleşim yerleri	1=hiç	2=çok az	3=biraz	4=çok	5=çok fazla	Ağırlıklı ortalama
Kilis				İşaretleyen Katılımcı sayısı:3	İşaretleyen Katılımcı sayısı:3	4,50
Mardin ve Nusaybin				İşaretleyen Katılımcı sayısı:5	İşaretleyen Katılımcı sayısı:5	4,50

3.Öğrendiğiniz bilgiler sizin için ne kadar iyiydi/yararlı idi?

Yerleşim yerleri	1=hiç	2=çok az	3=biraz	4=iyi/yararlı	5=çok iyi/çok yararlı	Ağırlıklı ortalama
Kilis				İşaretleyen Katılımcı sayısı:2	İşaretleyen Katılımcı sayısı:4	4,67
Mardin ve Nusaybin				İşaretleyen Katılımcı sayısı:2	İşaretleyen Katılımcı sayısı:8	4,80

4.Eğitimde sizin istediğiniz konulara odaklanıldı mı?

Yerleşim yerleri	1=hiç	2=çok az	3=biraz	4=iyi/yararlı	5=çok iyi/çok yararlı	Ağırlıklı ortalama
Kilis				İşaretleyen Katılımcı sayısı:3	İşaretleyen Katılımcı sayısı:3	4,50
Mardin ve Nusaybin				İşaretleyen Katılımcı sayısı:4	İşaretleyen Katılımcı sayısı:6	4,60

5. Eğitimin içeriği tanımlanan hedefler ile örtüşüyor muydu?

Yerleşim yerleri	1=hiç	2=çok az	3=biraz	4=iyi/yararlı	5=çok iyi/çok yararlı	Ağırlıklı ortalama
Kilis				İşaretleyen Katılımcı sayısı:1	İşaretleyen Katılımcı sayısı:5	4,83
Mardin ve Nusaybin				İşaretleyen Katılımcı sayısı:2	İşaretleyen Katılımcı sayısı:8	4,80

6. Eğitimin genel olarak yararı?

Yerleşim yerleri	1=hiç	2=çok az	3=biraz	4=iyi/yararlı	5=çok iyi/çok yararlı	Ağırlıklı ortalama
Kilis				İşaretleyen Katılımcı sayısı:1	İşaretleyen Katılımcı sayısı:5	4,83
Mardin ve Nusaybin				İşaretleyen Katılımcı sayısı:2	İşaretleyen Katılımcı sayısı:8	4,80

7. Eğitimde kullanılan materyalin düzenlenmesi ve kullanılmasını nasıl buldunuz?

Yerleşim yerleri	1=hiç	2=çok az	3=biraz	4=iyi/yararlı	5=çok iyi/çok yararlı	Ağırlıklı ortalama
Kilis				İşaretleyen Katılımcı sayısı:2	İşaretleyen Katılımcı sayısı:2	4,67
Mardin ve Nusaybin				İşaretleyen Katılımcı sayısı:5	İşaretleyen Katılımcı sayısı:5	4,50

8. Eğitimcinin eğitim biçimi etkilimiydi?

Yerleşim yerleri	1=hiç	2=çok az	3=biraz	4=iyi/yararlı	5=çok iyi/çok yararlı	Ağırlıklı ortalama
Kilis					İşaretleyen Katılımcı sayısı:5	5,00
Mardin ve Nusaybin				İşaretleyen Katılımcı sayısı:3	İşaretleyen Katılımcı sayısı:7	4,70

9. Eğitimcinin eğitim yöntemi ne kadar etkili idi?

Yerleşim yerleri	1=hiç	2=çok az	3=biraz	4=iyi/yararlı	5=çok iyi/çok yararlı	Ağırlıklı ortalama
Kilis				İşaretleyen Katılımcı sayısı:1	İşaretleyen Katılımcı sayısı:5	4,83
Mardin ve Nusaybin				İşaretleyen Katılımcı sayısı:2	İşaretleyen Katılımcı sayısı:8	4,80

10.Eğitimcinin hazırlıkları ve hazırlanma biçimi nasıldı?

Yerleşim yerleri	1=hiç	2=çok az	3=biraz	4=iyi/yararlı	5=çok iyi/çok yararlı	Ağırlıklı ortalama
Kilis					İşaretleyen Katılımcı sayısı:6	5,00
Mardin ve Nusaybin				İşaretleyen Katılımcı sayısı:3	İşaretleyen Katılımcı sayısı:7	4,70

LİKERT ÖLÇEĞİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLEN SORULARDAN ÇIKARILAN DERSLER:

Eğitime katılan katılımcıların eğitim düzeyi biraz farklılık göstermekle birlikte değerlendirmeleri birbirine çok benzemektedir. Bu durum, eğitimin genel olarak verimli ve başarılı olduğunu gösteren bir kriterdir. Yukarıda da görüldüğü gibi, katılımcıların sorulara verdikleri puanlar oldukça yüksek olup, en düşük puanlama 5 üzerinden **4,50** olmuştur ki, bu oldukça yüksek bir memnuniyeti göstermektedir.

Katılımcılar özellikle konuların yararlı ve güncel olmasından, eğitimcinin performansından, ders işleme biçiminden ve konuların akıcı olmasından memnun olduklarını belirtmişlerdir. Burada üzerinde durulması en ilginç nokta **katılımcılar arasında eğitim sonrasında kendi işini kuran/girişimde bulunan birinin olmamasıdır**. Kilis ilinde halen iş sahibi olanlar eğitim öncesinde de çalışan bireylerdir. Kilis ilindeki 6 katılımcıdan 5'i halen ÇATOM'un faaliyetlerine devam etmektedir (eğitmen, kuaför, dokumacı olarak). 1 nci soruya katılımcılar 5 üzerinden ortalama 4,50 puan vermişlerdir. Yani, aldıkları eğitimin hem şu anda yararlarını görmekte hem de gelecekte yararlı olacağını düşünmektedirler.

Katılımcılar eğitim biçimini katılımcı, uygulamalı ve anlaşılır bulduklarını belirtmişler ve değerlendirmelerini genelde tam puan vererek -memnuniyet göstererek yapmışlardır.

Bütün bunlara karşın, edinilen izlenimlerde katılımcıların eğitim düzeyinin eğitimi genel olarak algılamada etkili olduğu görülmüştür. Üniversite mezunu olanların eğitimden daha çok bir şeyler aldıkları-kavradıkları izlenmiştir. Bu durum, katılımcıların kurmak istedikleri işlerde de farklılığını göstermektedir. Üniversite ve bir ölçüde de olsa lise mezunları daha çok insan ilişkileri yoğun olan, yenilikçi, dışa açık girişimleri (kafeterya, tekstil, turizm, dokuma, halkla ilişkiler gibi) ön plana çıkarırken, ilkökul mezunları daha küçük ve daha az müşteriye hitap edecek işleri (dikiş-nakış, ev dokuması) tercih etmektedir.

Kuşkusuz katılımcının kursa katılmasında ve eğitim programından daha çok yararlanabilmesinde, düşündüğü girişimde içinde yaşadığı sosyal çevrenin, anne-babanın ve/veya eşin eğitim düzeyi ve meslekleri ile kardeşlerin etkisi bulunmaktadır.

KATILIMCILARIN AÇIK UÇLU SORULARA VERDİKLERİ YANITLAR-DEĞERLENDİRMELER

Soru: Eğitim konuları içinde en kolay öğrendiğiniz konu hangisi idi?

Yanıtlar-görüşler;

- ✓ Herhangi bir işletme açılması gerekli prosedürler
- ✓ Girişimciliğin temel esasları
- ✓ Ticaretin temel kuralları
- ✓ Kar-zarar hesabı, gelir-gider hesabı
- ✓ Amortisman hesabı
- ✓ Alışverişin kuralları
- ✓ İş güvenliği
- ✓ İletişim becerileri
- ✓ Kayıt tutma-muhasebe
- ✓ Çatışma çözümü

Soru: Bütün eğitim konuları arasında en çok beğendiğiniz konu hangisi oldu?

Yanıtlar-görüşler;

- ✓ Alışveriş konusundaki oyun-uygulama
- ✓ Parayı değerlendirme biçimleri
- ✓ Kar-zarar hesabı
- ✓ Finanssal yönetim
- ✓ Pazar analizi
- ✓ Sorun analizi – çatışma çözümü
- ✓ İnsan ilişkileri-iletişim
- ✓ Kredi kullanımı
- ✓ Dinleme - kavrama

Burada hemen belirtmek gerekir ki, Kilis ilindeki katılımcılar en beğenilen konular arasında alışveriş, para değerlendirme biçimleri, kar-zarar hesabı gibi konuları ön plan çıkarırken, Mardin ilindeki ve Nusaybin ilçesindeki katılımcılar insan sorun analizi, çatışma çözümü, dinleme-kavrama gibi konuları ön plana çıkarmışlardır. Buradan şu sonuç da çıkarılabilir; konuların benimsenmesinde yörenin sosyo-kültürel koşulları ve sahip olunan olanakları etkili olabilmektedir.

Soru: Bu eğitimi başka kişilere tavsiye eder misiniz ederseniz kime ve neden?

Yanıtlar-görüşler;

Bu soruya bütün katılımcılar **evet** yanıtı vermişlerdir. Bu eğitimin kendini işini kurmak isteyenlere, girişimde bulunmak isteyenlere, tasarruflarını değerlendirmek isteyenlere ve erkeklere de verilmesini tavsiye etmektedirler. Tavsiye etmelerinin nedeni ise; bu eğitim ile girişimciliğin daha rahat olabileceği, kurallarına göre olacağı ve kaynakların daha etkin kullanılacağı olarak ifade edilmiştir. Burada erkeklere de bu eğitimin verilmesi görüşü ısrarla vurgulanmıştır. Bundaki temel yaklaşım ise, katılımcılar eğitim sonrasında eşlerinin, babalarının hesap işlerinden anlamadıkları ve alışveriş kurallarına göre yapmadıkları düşüncesinin ortaya çıkmasıdır.

Diğer yandan eğitimi başka kişilere de tavsiye ederken; etkili iletişim, günlük hayatta sorunların çözümü, bireylerin daha rahat iş geliştirebilmeleri, çatışma çözümlerine katkıda bulunabilmeleri de gerekçe olarak öne sürülmüştür.

Soru: Size verebileceğimiz diğer eğitimler neler olabilir?

Yanıtlar-görüşler; (sırasıyla)

- ✓ Pazarlama teknikleri
- ✓ Pazar araştırması
- ✓ Sorun analizi-çözüm teknikleri
- ✓ Müşteri ilişkileri-ikna yolları
- ✓ İletişim teknikleri, becerileri
- ✓ Kapasite geliştirme
- ✓ İşyeri açma prosedürleri
- ✓ Sosyal güvenlik/sigorta uygulamaları
- ✓ İşçi hakları
- ✓ Terzicilik-model tasarımı
- ✓ Çocuk bakımı- çocuk gelişimi
- ✓ İş kurma, iş geliştirme
- ✓ Yaşlı bakımı

Soru: Eğitim programı konusundaki yorumlarınız/önerileriniz nelerdir?

Eğitim programı konusunda ortaya konulan düşünceler genelde olumlu, yararlı ve çok iyi geçtiği yönündedir. Buna ek olarak katılımcılar tarafından belirlenen **öneriler ve diğer görüşler** şu biçimde sıralanabilir;

- ✓ Eğitim programı sonrasında eğitimin verildiği yerleşim biriminde veya başka bir il/ilçede varsa başarılı bir işletmeye ziyaret düzenlenerek konuların pratikte nasıl işlediği görülebilir.
- ✓ Mesleki konulardaki gelişmelerin, modanın (kuaförlük, dokuma, tekstil, turizm, hediyelik eşya gibi) izlenebileceği teknik amaçlı geziler düzenlenebilir, fuarlara katılabilir. Böylece ürün farklılaştırma, tüketici taleplerinde meydana gelen değişimler takip edilebilir.
- ✓ Bazı eğitim konuları daha basitleştirilebilir (maliyet hesabı gibi). Bu konunun anlaşılması katılımcının eğitim düzeyine bağlı olarak değişebilmektedir.
- ✓ Eğitim süresi daha uzun olmalı ve daha fazla uygulama yaptırılmalıdır.
- ✓ Katılımcılar aynı eğitim seviyesinde olursa eğitimin verimliliği artabilir.
- ✓ Eğitimin yapılacağı mekân daha rahat ve geniş olmalıdır.
- ✓ Eğitim ile ilgili program önceden katılımcılara da bildirilmelidir.
- ✓ Girişimcilik konusuna daha fazla ağırlık verilebilir.
- ✓ Eğitim 3 yılda 1 tekrarlanmalıdır.

DEĞERLENDİRİCİNİN GENEL İZLENİMLERİ-ÖNERİLERİ

1. Eğitim programı oldukça başarılı geçmiş olup, katılımcıların hepsi memnuniyetlerini bildirmişlerdir.
2. Kilis ilindeki katılımcılar kendi aralarında bazen görüş alışverişinde bulunuyorlar. Çünkü görüşme yapılan 6 katılımcıdan 5'i halen ÇATOM da çalışmaktadır. Fakat aralarında ortak bir girişimde bulunma gibi bir gayret yoktur. Mardin ili ve Nusaybin ilçesindeki katılımcılar eğitim sonrasında iletişimlerinin hemen hemen hiç olmadığını belirtmişlerdir.
3. Katılımcılar eğitim sonrası özgüven kazanmış ve çalışma konuları ile gelişmeleri daha fazla takip eder konuma gelmişlerdir.
4. Katılımcılardan bazıları girişimde bulunmak istemiş fakat sermaye olmadığı için bunu hayata geçirememiştir. Bunun için eğitim sırasında kredi bulma yolları, kredi kaynakları, banka kredileri gibi konularda bilgilendirme çalışmaları önem taşımaktadır.
5. Katılımcılar aynı eğitimi başka arkadaşlarının da istediğini ısrarla belirtmişlerdir.
6. Kilis ilindeki katılımcılardan birisi eğitim sonrasında el işi yapmaya başlamış, bazı fuarlara katılmış ve ürün vermiştir. Bunun dışında katılımcılardan eğitim sonrasında yeni iş bulan, işini değiştiren olmamıştır. Bunda sermaye faktörü ile il genelindeki istihdam olanakları etkili olmaktadır.
7. Eğitimciler katılımcılarla iyi bir iletişim kurmuş ve bu durum eğitimin başarısını artırmıştır.
8. Eğitimde verilen materyaller ve eğitim sırasındaki uygulamalı örnekler katılımcılar üzerinde büyük etki bırakmıştır.
9. Katılımcılar bu eğitimlerin mutlaka **mikro-kredi** desteğiyle desteklenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Gerçekten katılımcılar eğitimden memnunlar fakat girişimde bulunacakları sermaye-kaynak olmadığı için aldıkları eğitimi hayata geçirememektedir. Bunun için **GAP İdaresi Başkanlığı**; Halk Bankası, KOSGEB (Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme Dairesi Başkanlığı), Avrupa Birliği, UNDP, Dünya Bankası gibi ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliğine giderek kadınlara yönelik mikro-kredi kaynakları araştırmalıdır.
10. Eğitimlerden sonra işyeri açmayı düşünen kadınlarla birebir iletişim kurulmalı ve bu süreçlerde yardımcı olunmalıdır. Bunun için GAP İdaresi Başkanlığı yerelde desteğini arttırmalıdır.
11. Katılımcılar genelde bireysel girişimden yana tavır göstermektedir. Bu ortak girişimde bulunamama endişesinden kaynaklanmaktadır. Katılımcılara kaynak-sermaye bulunduğu ortak girişimde bulunma,

- ortak davranma, örgütlenme konularında da eğitim verilmeli ve ortak işletme kurma yolları da aranmalıdır. Örneğin; 4-5 kadının işletebileceği küçük tekstil ve/veya dokuma atölyeleri kurdurulabilir.
12. Katılımcıların aldıkları eğitimin mutlaka işletme ziyaretleri ile somutlaştırılması gerekir. Yani, katılımcılar başarılı bir girişimi, işletmeyi yerinde ziyaret etmelidirler.
 13. Eğitimin yapılacağı mekan oldukça önem taşımaktadır. Mekanın geniş ve grup çalışmaları için uygun olması gerekmektedir.
 14. Eğitim programının katılımcıların işlerinin az olduğu dönemlere rastlaması önemlidir. Katılımcılar Ocak-Şubat-Mart aylarındaki eğitimlerin daha uygun olacağını belirtmişlerdir.
 15. Kilis ilindeki eğitim sırasında ÇATOM'daki modelist de ayrı bir eğitim veriyordu ve bu yüzden asıl katılması gereken katılımcıların bazıları eğitime katılamadı. Bu nedenle de aynı anda iki eğitim verimliliği biraz düşürmüştür.
 16. Eğitimler sırasında günlük değerlendirme yapılması eğitimin verimliliğini artırabilir.
 17. Katılımcıların seçimi sırasında eğitim düzeyi, aile yapısı, medeni durum gibi niteliklere özen gösterilmesi uygun olacaktır.
 18. Katılımcılar yukarıda da belirtildiği gibi; pazarlama teknikleri, pazar araştırması, sorun analizi-çözüm teknikleri, müşteri ilişkileri-ikna yolları, iletişim teknikleri-becerileri, kapasite geliştirme, işyeri açma prosedürleri, sosyal güvenlik/sigorta uygulamaları, çocuk bakımı, çocuk gelişimi, yaşlı bakımı, işçi hakları gibi konularda da eğitim talebinde bulunmaktadır.
 19. Eğitimler sonrasında Kilis ilindeki kadınlar Valilikten ürünlerinin sergileneceği, satılacağı bir mekân istemişler, Valilik yer göstermiş fakat kadınlar burayı iyi bir konuda bulmadıkları için kabul etmemişlerdir.
 20. Özellikle Kilis ilindeki ÇATOM da çalışan kadınların (çalışanlar Halk Eğitim Merkezi kadrosunda görünmekte) sosyal güvenlik uygulaması konusunda sorunları bulunmaktadır. Kadınlar yılda ancak 2-3 ay çalışma karşılığı sosyal güvenlik primlerini yatırabilmektedirler. Bu ise kadınların sigortadan emekli olma durumlarını ortadan kaldırmaktadır. Bunun giderilmesi için GAP İdaresi Başkanlığının girişimde bulunması kadınların motivasyonunu artıracaktır.
 21. Eğitimler sırasında katılımcıların farklı illerden geldiklerine dikkat edilmelidir. Çünkü eğitim düzeyi, toplumsal yaşam biçimi, birey ilişkileri eğitime katılım biçimini etkileyebilmektedir.
 22. Eğitime katılan işsiz katılımcıların neredeyse tamamı Türkiye İş Kurumu'na kaydı bulunmamaktadır. Bu konuda yönlendirmelerde bulunmak hem katılımcıların iş bulmalarına hem de işsizlik ile ilgili haklardan yararlanmalarına katkıda bulunabilecektir.

23. Eğitim programı kapsamında katılımcılara yurttaşlık hakları, kadın hareketi ve örgütlenmesi, bilinç geliştirme gibi konularda da eğitim verilmesi programı daha da güçlendirecektir.

Sonsöz olarak; eğitim programları katılımcılar üzerinde çok büyük etkide bulunmaktadır. Bu etkileri ekonomik hayata ilişkin etkileri ve sosyo-kültürel yaşama ilişkin etkileri olarak ayrı ayrı ele almak gerekir. Çünkü ekonomik hayata ilişkin etkileri görebilmek ve uygulamaya aktarmak oldukça zordur. Bunun için katılımcının herhangi bir işe sahip olması, bireysel ve/veya ortak girişimlerde bulunması, ekonomik kaynaklara erişebilmesi önem taşıyor. Bu unsurlar ise hem bölgesel hem de ulusal durum ve önceliklerle ilgilidir.

Eğitimin sosyo-kültürel etkilerini görmek ise daha somut ve net olabilmektedir. Çünkü katılımcının günlük hayattaki ilişkileri, ailesi ve çevresi ile ilişkileri, sorunları ele alma biçimi, çözüm önerileri geliştirebilme daha yaygın olarak görülebilmektedir.

Bunlardan hareketle iş kurma, girişimcilik konuları kadar bilinç uyandırma, farkındalık yaratma, sorun analizi, çatışma çözümü, çocuk bakımı, gelişimi, toplumsal ilişkiler gibi konularda da uygulamalı eğitimler önem taşımaktadır.

Dr. Bulent GULCUBUK

Ek: Öyküler

Ayşe ORUK-Sibel ORUK: Mardin

İkiz kardeşler. Her ikisi de bir markette çalışıyor. Ayşe markette kasiyer, Sibel ise zücaciye bölümünde çalışıyor. Eğitim sonrasında müşterilerle ve işvereni ile ilişkilerinin çok daha geliştiğini belirtiyor. İkisi de ayrıca boyama kursuna katılmış. Eğitimden edindikleri özgüven sonrasında kuaför dükkânı açmak istiyorlar fakat olanakları yok. Bunun için kaynak nasıl aranır, hangi kuruluşlar kredi verir vd. konularda da eğitim istiyorlar. 6 kardeşler, 5'i kız, 1'i erkek.

Yüksel HOCAOĞLU: Mardin

Ortaokul mezunu. Eşi gazeteci. 3 kardeşler. Şu anda ev hanımı. Daha önce bir mantıcı dükkânı açmış. 7 kişi çalışıyormuş. Finansmanını GAP-GİDEM'ler aracılığı ile sağlamış. 2 yıl sürmüş bu iş. Daha sonra ortağı ile anlaşamamış ve ayrılmış, işi de sona erdirmişler. Yeniden işyeri açmak için kadın ortak bulamamış. Ayrıca cesareti de kırılmış. Bölgede en önemli sorunun kalifiye eleman olmamasını gösteriyor. Sosyal çevrenin girişimle üzerinde olumsuz etkide bulunabildiğini belirtiyor. Bölgede kadınlar için sosyal faaliyetlerin oldukça kısıtlı olduğunu ve bu yüzden kadınların bir araya gelemediğini belirtiyor. Eğitim programlarında kadın hareketinin güçlendirilmesine yönelik içeriğe de yer verilmesi gerektiğini belirtiyor.

Hayriye BAKIŞ: Mardin

Mesleği terzi. 7 ay önce terzciliği bırakmış. Eşi vefat etmiş. 4 çocuğu var. Babası bireysel girişiminde etkili olmuş, babası zabıta memuru imiş. Yeniden iş yeri açmak istiyor ama hem destekleyecek birileri yok, hem de yeterli maddi kaynağı yok.